

munen som til Staten, men jeg tror, jeg aldrig har set noget som dette her.

Saa falder imidlertid en af disse 8 Herrer af, en meget forstandig Mand, nemlig Hr. Harboe. Han hopper af denne Erklæring og siger, at han har ikke vidst, den skulde bruges paa den Maade, som sket er. Og det har han ganske Ret i. Det, han har sagt, er sandt, men den Maade, hvorpaa det bruges, er forkert, thi det er ikke Mening, at denne Udtalelse, som kan gælde en hel Del mere eller mindre slet Byggeri, skal overføres paa Statens Byggeri. Det er en forkert Brug af denne Udtalelse, og her vil jeg sætte min Mening op imod de andre, som have udtalt sig, og jeg tror, jeg kan gøre det med lige saa megen Erfaring som de andre. Det ærede Medlem fra Kolding (Laursen), som ikke har læst disse Erklæringer med Opmærksomhed, siger saa om den sidste Erklæring, at i den viser det sig, at vedkommende atter gaar ind paa det, her er sagt. Det passer aldeles ikke. Den anden Erklæring er nemlig et Svar fra Ingeniør Harboe paa det Spørgsmaal: Hvis der sker Henvendelse til Dem alene om at fremkomme med Forslag og Tilbud paa saadant Arbejde, vil De saa gøre det? Ja, det maatte være en mærkelig Ingeniør, der ikke vilde gøre det. Men det beviser intet som helst i denne Sag, thi her er han ikke alene, der er 3 Nyborg-Firmaer og et københavnsk, altsaa 4 Firmaer, der indbydes paa samme Tid, saadan Erklæring kan ikke bruges i dette Tilfælde, ikke i fjerneste Grad. Saa spørges der om en anden Ting: Vil De under disse Forhold anse det Dem af mig forelagte Grundlag for tilstrækkeligt vejledende — altsaa det Grundlag, der har været for dette Tilbud —, og vil De, føjes der til, naar Tilbudet er kontrolleret, anse Deres Tilbud for at være fuldt betryggende baade for Dem selv og for Bygherren? Jeg gad nok vide, hvem der ikke vilde svare Ja paa dette Spørgsmaal. Man maatte dog anse sig selv for en elendig Leverandør, hvis man ikke sagde: Jo, jeg anser det Tilbud, som jeg giver, og som kontrolleres af Staten, for at være betryggende. Hvad beviser det? Intet som helst. Denne Erklæring kan ikke bruges til noget som helst i denne Sag. Dermed tror jeg at være færdig med disse Erklæringer, og jeg vil haabe, at andre ogsaa ere færdige med dem.

Jeg skal nu kun gøre nogle faa Bemærkninger til angaaende Sagens store

Træk. Det ærede Medlem fra Storehedinge (J. Andersen) berørte Spørgsmaalet: Hovedentreprise. Det blev bestemt her efter Justitsministerens Ønske, at Arbejdet skulde overtages i en Hovedentreprise, men jeg maa sige, at saa kan jeg ikke forstaa, hvorledes man overhovedet kan komme til at udbyde det ene enkelte Arbejde efter det andet, hvorledes man, idet man havde sluttet med denne Mand paa det Tidspunkt, kunde komme til at udbyde flere af disse Arbejder, uden at denne Mand ved noget som helst om det eller kender noget til Udbudene. Hvorledes kan det da være en Hovedentreprise? Jeg synes, det Princip i saa Fald maa være fuldkommen brudt, og den Sikkerhed, som man ønskede at opnaa ved en Hovedentreprise — som jeg er meget imod og altid har været imod — nemlig Sikkerhed for Rigsdagen for, at Arbejdet blev gennemført til de beregnede Priser, og saaledes, som man havde forelagt det, synes jeg, man ikke faar, naar man flere Gange har forandret Planer og taget Tilbud, uden at Hovedentreprenøren har haft noget som helt med det at gøre. Det er ikke overensstemmende med det, der virkelig var bestemt.

Foruden det, jeg her har udtalt med Hensyn til Licitationsspørgsmaalet, maa jeg fremsætte en Bemærkning, som jeg egentlig helst ikke vilde fremsætte nu, fordi den burde vente, til Kommissionen har arbejdet, men jeg kan dog ikke tilbageholde den. Det forekommer mig, at Fejlen ved det hele egentlig er Tilrettelæggelsen af Arbejdet. Det er nemlig ikke saaledes, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds sagde, at Ingeniør Koch er ledende Ingeniør ved dette Arbejde. Det er ingenlunde Tilfældet. Der er her ingen ledende Ingeniør. Ingeniør Koch er ledende Ingeniør for Varmeapparatets Vedkommende, og kun for dette. Det sagde ogsaa den højtærede Justitsminister i Gaar, og der maa skelnes mellem at være ledende Ingeniør ved et Byggeforetagende og at have et enkelt Arbejde derved som dette Varmeapparat. Jeg synes, der her er institueret rigtigt, naar man ikke vil gaa til Licitation, som ogsaa den højtærede Justitsminister omtalte i Gaar, thi naar man vælger en Entreprenør, som man har fuld Tillid til, og som har særlige Erfaringer med Hensyn til Arbejder noget ud over det almindelige, er det fuldstændig rigtigt, at man indbyder denne Mand — saa er han alene om det, det er en Væsenfor-